

המשרד לשוויון חברתי

ניו אייג' – ותיקים היום ומחר רשת ערים בריאות בישראל

מאי, 2017

תחומי פעילות המשרד

אזרחים
ותיקים

פיתוח
כלכלי
למגזרי
המיעוטים

הרשות
לקידום
מעמד
האישה

אגף
הצעירים

ישראל
דיגיטלית

נתונים

במדינת ישראל חיים כ- 900,000 אזרחים ותיקים

11% מכלל האוכלוסייה הינם ותיקים ✓

96% מאוכלוסיית הוותיקים חיה בקהילה ✓

25% מהם מתגוררים בגפם ✓

אזרח ותיק

אזרח ותיק - אדם שהגיע לגיל 62/67 ומעלה

✓ זקנה צעירה - בגילאים 62 עד 75

✓ זקנה אמצעית - בגילאים 75 עד 85

✓ זקנה מופלגת מגילאי 85 ומעלה

רשויות מקומיות

הרשות המקומית מהווה ציר מרכזי לקידום איכות חיו של האזרח הוותיק.

✓ הכרת צרכי אוכלוסיית האזו"ת ברשות.

✓ ראייה אסטרטגית של הרשות במגוון תחומי החיים: ספורט, בריאות, תברואה,

תרבות ופנאי, תעסוקה, הפגת בדידות, קשר בין דורי ועוד.

✓ הרשות מהווה שותף אסטרטגי בבניית ופיתוח תכניות לצרכי האזרח הוותיק

החדש.

✓ חיזוק שיתוף הפעולה בין המשרד לשלטון המקומי.

רשויות מקומיות

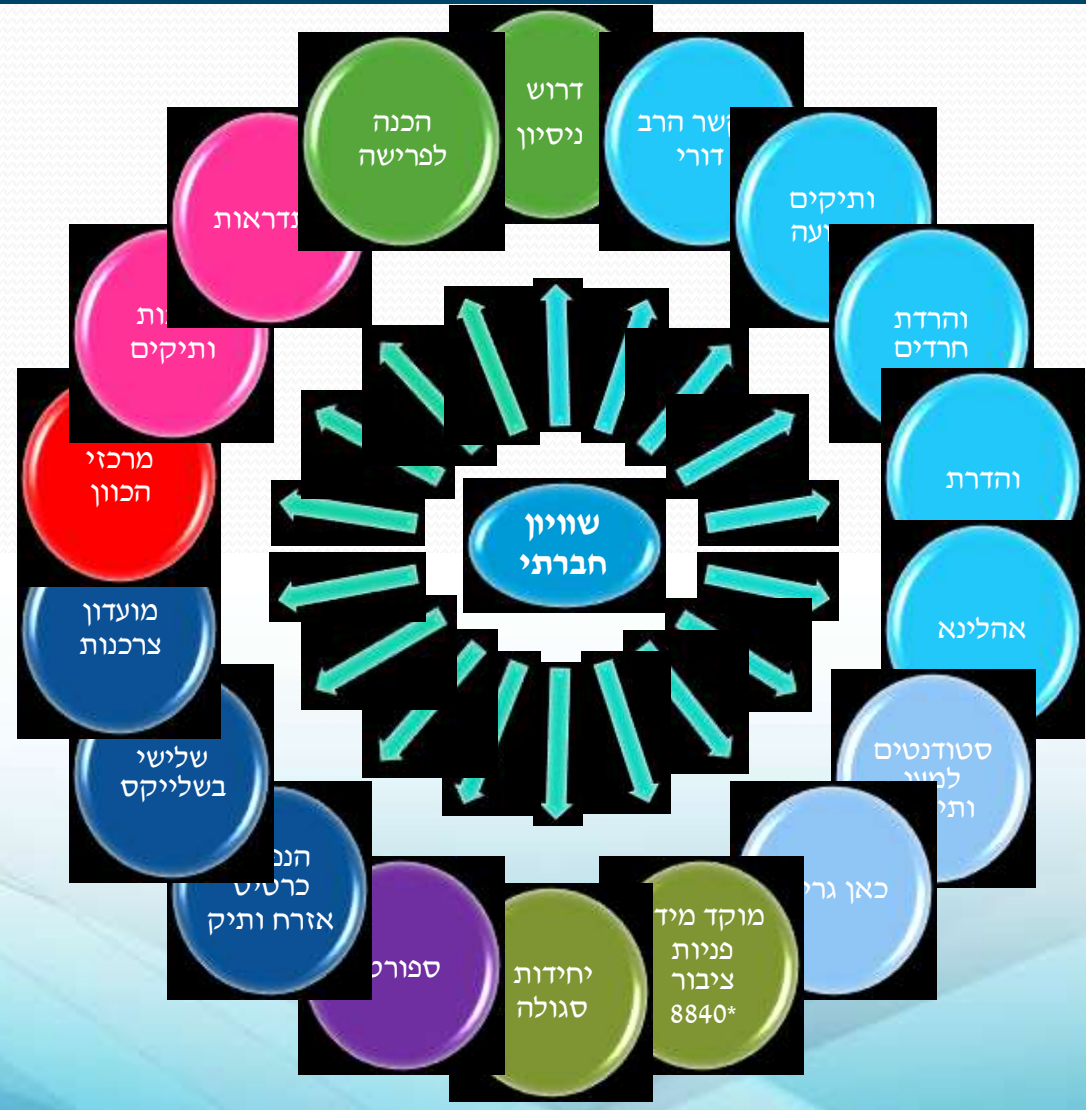
בחלק מהמקרים, אוכלוסיית האזרחים הוותיקים אינה נמצאת על שולחן העבודה של הרשות המקומית. מטרתנו לפתח תשתיות עירוניות לקידום נושא האזרח הוותיק באפיק המקומי, על מנת שתחום זה יהווה חלק ארי מתוכנית העבודה השנתית של הרשות.

במדינת ישראל ישנן 257 רשויות מקומיות, מתוכן ב- 209 רשויות מכהנים יועצים לענייני אזרחים ותיקים מתוקף חוק.

תפקידי היועץ:

הרחבה ושיפור של שירותים קיימים לאזרחים ותיקים.
גיבוש מדיניותה של הרשות המקומית לשם קידום ענייני האזרחים הוותיקים.
טיפול תודעה ציבורית בענייני אזרחים ותיקים באמצעות חינוך, הדרכה והסברה.

האגף לאזרחים ותיקים

ותיקים בתנועה

תכנית "ותיקים בתנועה" היא פעילות בין דורית בין חניכי תנועות הנוער לקהלי יעד של אזרחים ותיקים.

התוכנית פועלת מזה 5 שנים ובשנה הנוכחית יש 200 סניפי ותיקים בתנועה- בפעילות קבוצתית קבועה.

ותיקים בתנועה

והדרת

מגזר כללי

כ- 300 מתנדבים

ב- 45 רשויות ברחבי הארץ

חרדים

כ- 260 מתנדבים בשירות האזרחי

ב- 8 רשויות

"אהלינא" (ההורים שלנו בערבית)

כ- 160 מתנדבים

ב- 29 יישובים

סטודנטים למען אזרחים ותקים

סטודנטים למען
אזרחים ותקים

כאן גרים

- שנה א':
- 100 זוגות
- 90% נשים
- 20% בירושלים

- שנה ב':
- 200 זוגות
- 40% ממשיכים משנה א'

כיתות ותיקים

- כיתות אזרחים ותיקים המתקיימות בשטחם של בתי ספר על יסודיים
- האזרחים הוותיקים לומדים **בכיתה נפרדת** וזאת במהלך שעות הפעילות הרגילות של בית הספר. לצד זה, מתנדבים האזרחים הוותיקים בתחומים שונים במסגרת בית הספר.
- המורים הם **צוות ההוראה של ביה"ס** ומורים חיצוניים שאושרו בהתאם לקריטריונים שקבע המשרד.
- הלימודים מתקיימים **יומיים בשבוע**, כל יום למשך 4 שעות
- התלמידים הם **תושבים ותיקים** המתגורר בשטח רשות מקומית אשר הצטרפה לתכנית או בסביבתה.
- **נושאי הלימוד** משתנים בין רשות לרשות ובהתאם ליכולות של בית הספר וכוללים בין השאר: לימודי חברה, אומנות, תאטרון, מחשבים, התעמלות, כלכלה, יהדות, ביולוגיה, פיזיקה ועוד.

51 כיתות, 1,500 ותיקים ב- 48 רשויות מקומיות

מתנדבים מספרים

”לא אשקר לכם, היו לי חששות בהתחלה.

אך מהר מאוד – נמוגו. אין האדם מפחד, אלא מהלא נודע והלא מוכר. עד לא מזמן גם אני נמנית על ההמון המאמין כי גיל הזהב מסתכם בנכדים, קמטים, תרופות, ”ימי חיינו” וישיבה של סתם על ספסל בגינה.

השנה נפלה בחלקי הזכות להבין כי טעיתי. ” (אליה).

התנדבות-הישגים

- ✓ קידום בריאות - הפגת הבדידות בקרב האוכלוסייה המבוגרת.
- ✓ יצירת מערך חברתי תומך לאזרח הוותיק בקהילה ובביתו.
- ✓ יצירת מחויבות ערכית ומוסרית בן דורית.
- ✓ שינוי תפיסת הזקן בחברה הישראלית באמצעות שיח חברתי בן

התנדבות בין דורית – תהליך שינוי

✓ הפיכת האזרח הוותיק לנראה.

✓ שינוי בתפיסת הזקנה והסתכלות על זקנה.

✓ שינוי עמדות כלפי זקנה.

✓ שינוי פרספקטיבה לחיים

שלישי בשלייקס +

מיזם שלישי בשלייקס החל את דרכו ביולי 2014 ביוזמת המשרד לשוויון חברתי.

המיזם נועד לאפשר לאזרחים הוותיקים לצרוך פנאי ותרבות, לנפוש, לבלות וליהנות והכל במחירים אטרקטיביים במיוחד עבורם.
במקביל לשינוי התודעה בחברה הישראלית ביחס לאזרחים ותיקים להכיר בהם כקבוצה צרכנית חזקה ומשמעותית בחברה.

שלישי בשלייקס +

ההטבה המשמעותית ביותר אותה מקבלים האזרחים הוותיקים הינה כרטיס לסרט ב-10 שקלים בבתי קולנוע ברחבי הארץ. השנה מומשו כ-800,000 כרטיסי קולנוע

הטבות נוספות:

- כניסה להצגות בוקר בחלק מהתיאטראות הרפרטואריים בעלות של 35 ₪.
- סיורים מודרכים ב"יד ושם" בעלות של 40 ₪
- כניסה מוזלת למגוון מוזיאונים ואתרי מורשת.
- סיורים מסובסדים על ידי המשרד לשוויון חברתי בעלות של 40 ₪.

ענפי ספורט עממי ותחרותי לאזרחים ותיקים

הספרות המחקרית מעידה על תרומת הפעילות הגופנית לקידום הבריאות הפיזית, הקוגניטיבית והנפשית.

פטאנק

- ליגת פטאנק בשיתוף משרד התרבות והספורט החלה לפעול בשנת 2009.
- הליגה מונה כ-750 שחקנים.

ענפי ספורט עממי ותחרותי לאזרחים ותיקים

טניס שולחן – ספורט עממי וליגה

המשרד ואשל מפעילים מזה כ-3 שנים את תוכנית טניס שולחן לאזרחים ותיקים ברשויות המקומיות.

- ❖ כיום הטניס שולחן פועל ב-36 יישובים.
- ❖ הטניס שולחן פועל במתכונת של "נאמנים"
- ❖ הקמת ליגה והרחבת מס' היישובים להכשרות נוספות.

מוקד 8840* - נתונים

הוקם ב- 2008 ושירת מאז כ- 623,000 אזרחים ותיקים

טיפול וסיוע במימוש הזכויות ל- 220,000 ניצולי שואה.

טיפול במעל ל- 100,000 פניות בשנה.

מוקד 8840* - נושאי טיפול

מידע אודות זכויות
ניצולי השואה

בריאות

רווחה

המוסד לביטוח
לאומי

הרצאות והדרכות

זכויות אזרח ותיק

סיעוד ועובדים זרים

פנסיה והכנה
לפרישה

לימודים
תעסוקה
תרבות ופנאי

צרכנות

דיור

מוקד *8840 - נתונים

מענה ופעילות בימים ראשון – חמישי בין השעות 08:00-20:00

כ- 500 שיחות נכנסות בממוצע ביום.

טיפול בכ- 1,000 מכתבים, פקסים, מיילים בממוצע ביום.

זמן המתנה ממוצע למענה – 44 שניות.

אורך שיחה ממוצע – כ- 4 דקות.

המשרד
לשוויון
חברתי

*884

www.shivyon.gov.il

מ. ארזני 977 סניף

יחידות סגולה

מתן מענה למימוש זכויות בריאותיות במיטת החולה.

תכנית הפועלת ב- 12 בתי חולים -

נהריה, זיו, פוריה, רמבם, מאיר, תל השומר, איכילוב, אסף הרופא, שערי צדק, קפלן, ברזילי וסורוקה.

מופעל על ידי מנהל מוקד עו"ס בהכשרתה באמצעות מתנדבים ותיקים.

מתן מענה לכ- 100,000 מאושפזים.

במהלך שנתיים באמצעות מוקד המשרד 8840* נעשה מימוש זכויות שהגיע להחזר כספי של כ-3.5 מיליון ש"ח.

מרכז הידע לחקר הזדקנות האוכלוסייה בישראל

<http://igdc.huji.ac.il>

מהווה מקור לנתונים ומחקרים עדכניים על הזדקנות האוכלוסייה בישראל. המרכז מפעיל ומרכז את סקר **SHARE-ישראל** - סקר הבריאות, ההזדקנות והפרישה באירופה ובישראל.

פעילות:

- איסוף, איגום והנגשת מידע ונתונים במאגרי מידע גרונטולוגיים ייחודיים.
- העברת סדנאות לחוקרים, סטודנטים ואנשי מקצוע אודות מאגרי המידע.
- הפקת ימי עיון לאנשי מקצוע.
- תפעול לוח אירועים גרונטולוגי.
- פרסום עלוני מידע רבעוניים.
- **עריכת מחקרי הערכה**: בין השנים 2009-2016 בוצעו שמונה מחקרים בנושאים: אלימות נגד קשישים, תעסוקת עובדים מבוגרים, דאגות בקרב קשישים, אוריינות כלכלית, דפוסי פנאי ותקשורת בקרב אזרחים ותיקים ואזרחים ותיקים בישובים קטנים בישראל, תעסוקה ופרישה בקרב אזרחים ותיקים ונפילות בקרב קשישים.

מרכזי הכוון - תיאוריית השינוי - מענה תפיסתי

קבלת
המעודדים
חיי זיקנה
פעילה

מרכזי הכוון מרכזים לניהול ותכנון תקופת החיים החדשה

לטובת איזו מטרה?

- זיקנה פעילה
- אורח חיים בריא
- מעורבות והשתתפות בחברה הישראלית.
- שמירה על חברה תקינה ושוויונית
- מיצוי יכולות הפרט

עבור מי?

אנשים בסביבות גיל פרישה -
נשים מגיל 62 וגברים מגיל 67
בהתאם לחוק.

מהו הצורך?

שינוי בתפיסה ביחס לזיקנה,
הן בחברה והן בתפיסת האדם כלפי עצמו.
יצירת ערך ומשמעות לבני גיל הפרישה,
מגובים ברמת המערכת וברמת הכלים -
להתמודדות מיטבית עם תקופת החיים החדשה.

לכולנו יש דיאלוג עם הזמן

תודות על ההקשבה

פרויקטים קיימים לאזרחים ותיקים

סגירת מעגל טיפול

בשנת 2016 הוספנו לפעילות המוקד, היבט חדש: פרויקט "סגירת מעגל טיפול". משמעות הפרויקט - מעקב אחר איכות ותוצאות הטיפול בפונים אל המוקד, החל מהשלב בו האחריות למיצוי הזכויות עוברת למעשה לפונים ולבני משפחתם, עם קבלת מכתב תשובה מהמוקד ובו סיכום הזכויות המגיעות להם לרבות הטפסים שיש למלא ולשלוח לרשויות השונות.

סגירת מעגל הטיפול כוללת מדגם של 5,000 פניות בחודש אשר לגביהן נבדק היקף מימוש הזכויות בפועל מבחינת כספית.

מצאנו כי בין החודשים אפריל – דצמבר 2016 היקף מיצוי הזכויות עבור 7,750 פונים מוערך בכ- 15 מלש"ח, לכל הפחות, עבור אותו מדגם שכלל פניות בנושאי זכויות אזרח ותיק, זכויות ניצולי שואה וכלל הפניות שהתקבלו מיחידות הסגולה בבתי החולים.